

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фб 11.3 «ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ»
ОПП «Філологія»**

Рівень вищої освіти: I (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Політичні та економічні системи», належить до вибіркових навчальних дисциплін ОПІ «Філологія». Вивчається протягом 7-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є формування у курсантів знань з політичної та економічної наук, а також формування на цій основі цілісного наукового світогляду на рівні загально світоглядної орієнтації, яка дозволяє визначити як своє місце у світі, суспільстві так і сформувати політичну та економічну культуру та свідомість. Формування в курсантів цілісного наукового світогляду як на рівні загальносвітоглядної орієнтації, яка дозволяє визначити своє місце у суспільстві, так і знаходити особистий сенс життя, моральні ідеали. Політичні та економічні системи сприяє виробленню в курсантів соціально-орієнтованого мислення, здатності аналізувати політико-економічні процеси у суспільстві загалом.

Основне завдання навчальної дисципліни – забезпечити володіння цілісною та логічно-послідовною системою знань про політичні та економічні системи світу та їх основні інститути, сутність політичних та економічних явищ і суспільних процесів, що відбуваються як у межах України так і на європейському та міжнародному рівнях.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни курсант (слухач, студент) повинен:

ПРН-2 - Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

1. Характеризувати роль політико-економічних систем у підготовці та обґрунтуванні рішень, у забезпеченні особистого внеску громадян в суспільно-політичне життя, розкривати і визначати процеси світового політичного та економічного життя, роль і статус України у сучасному міжнародному житті.

2. Розуміти понятійно-категоріальний апарат, головні політичні та економічні концепції, школи і напрями політології, сутність влади та політико-економічного життя, політико-економічних відносин і процесів, суб'єктів та об'єктів політики, економіки і влади, політичних засад прав людини і громадянина.

3. Розширити національну свідомість, виділити у науковому мисленні у сфері політики, політичної культури, зацікавленості у поглибленні і розширенні світогляду.

4. Використовувати політичні знання у професійній та громадській діяльності, володіти методами наукового аналізу політичних процесів та їхнього використання для самостійного аналізу суспільно-політичних явищ, проводити дискусії з актуальних політичних питань і доказового відстоювання своїх поглядів, а також до грамотного виступу перед аудиторією.

5. Класифікувати знання про суспільно-політичні процеси, форми правління та державний устрій.

6. Оцінювати роль політичних та економічних систем та політичних режимів у житті країни, місце та функції громадянського суспільства, диференціювати теоретичні та прикладні компоненти політичного знання, характеризувати їхню роль у підготовці та обґрунтуванні політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску громадян в суспільно-політичне життя, розкривати і визначати процеси світового політичного життя, роль і статус України у сучасному міжнародному житті.

ВИКЛАДАЧ: згідно форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Філософія, Історія України.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																		Форми підсумкового контролю						
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота							Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота					контрольна робота	-----
за денною формою навчання																											
4	7	3	90	46	24	4					14				4	22		22					22		+		
Усього за дисципліну		3	90	46	24	4					14				4	22		22					22				

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ЗК-4	Здатність бути критичним і самокритичним	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ЗК-5	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ЗК-6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ЗК-7	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ЗК-10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-8	Здатність дотримуватися норм професійної етики	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.5; МН4.2; МН4.4	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3;МК4.1; МК4.4.

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
	інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.		
ПРН-4	Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.5; МН4.2; МН4.4	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ПРН-5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.5; МН4.2; МН4.4	МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1	Тема 1. Економічна система суспільства.	4	Л2	Сз2												09	1/1Л(2); 1/2Сз(2);	10
2	Тема 2. Світове господарство.	6	Л2	Гз2	Сз2												2/1Л(2); 2/2Гз(2); 2/3Сз(2);	
3	Тема 3. Держава в політичній системі суспільства.	6	Л4		Сз2											10	3/1Л(4); 3/2Сз(2);	14
4	Тема 4. Основні інститути політичної системи суспільства.	8	Л4	Гз2	Сз2												4/1Л(2); 4/2Гз(2); 4/3Сз(2);	
5	Тема 5. Світовий політичний процес та сучасні суспільно-політичні течії.	6	Л4		Сз2											11	5/1Л(4); 5/2Сз(2);	12

6	Тема 6. Міжнародні відносини в політичній системі світу.	6	Л4		Сз2										6/1Л(4); 6/2Сз(2);	
7	Тема 7. Актуальні проблеми воєнної політології.	6	Л4		Сз2									12	7/1Л(4); 7/2Сз(2)	10
Диференційований залік		4	Дз4												Дз(4)	
Всього		46												Всього		46

Умовні позначення: Лекція – Л Групове заняття - Гз Семінарське заняття – Сз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
4 курс					
7 семестр					
1			8	Економічна система суспільства.	
	1	лекція	2	Економічні системи та їх характеристика 1. Загальна характеристика економічної системи. 2. Типи економічних систем.	[2.3] с.231-446; [2.3] с.345-368;
		Самостійна робота	2	Сутність економічного знання 1. Методологія економічних досліджень. 2. Функції економічного знання. 3. Економічна теорія, економічна політика та господарська практика. 4. Сутність економічної системи та її структура.	[2.3] с.231-446; [2.3] с.345-368;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	2	Розробка конспекту за заданою тематикою Структурні елементи економічної системи 1. Продуктивні сили як основний елемент економічної системи. 2. Економічні відносини. 3. Механізм господарювання. 4. Загальні положення з проведення конкурсних торгів.	[2.3] с.82-120;
	2	Семинарське заняття	2	Теорія економічних систем 1. Поняття економічної системи. 2. Структурні елементи економічної системи. 3. Класифікація економічних систем.	[2.3] с.82-120;
2			14	Світове господарство.	
	1	Лекція	2	Сучасне світове господарство та закони його розвитку 1. Сучасне світове господарство. 2. Закони розвитку світового господарства. 3. Основні форми міжнародних економічних відносин.	[2.3] с.405- 431; [2.3] с.368- 403;
	2	Групове заняття	2	Україна та світове господарство 1. Економічний суверенітет України та його структура. 2. Економічна безпека України.	[2.3] с.405- 431;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	4	Розробка конспекту за заданою тематикою Основні форми міжнародних економічних відносин 1. Міжнародні торгові відносини. 2. Міжнародні валютні відносини. 3. Міжнародний рух капіталів.	[2.3] с.405- 431;
		Самостійна робота	4	Світова економіка 1. Фундаментальні питання економіки.	[2.3] с.405- 431; [2.3] с.368- 403;

				2. Економічні потреби суспільства: сутність та структура. 3. Економічні ресурси та їх обмеженість.	
	3	Семінарське заняття	2	Шляхи економічного розвитку України та світове господарство 1. Сучасне світове господарство і закони його розвитку. 2. Економічний суверенітет України та шляхи його досягнення. 3. Економічні аспекти глобальних проблем.	[2.3] с.405- 431;
3			10	Держава в політичній системі суспільства.	
	1	Лекція	4	Форми держави 1. Поняття форми держави та її структурні елементи. 2. Форма правління та її характеристика. 3. Державний устрій як елемент форми держави. 4. Поняття та види державного режиму.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.143-166;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	2	Розробка конспекту за заданою тематикою Політична система українського суспільства 1. Становлення державних інститутів. 2. Становлення інститутів громадянського суспільства. 3. Сучасна політична система України.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.30-65;
		Самостійна робота	2	Політична нація 1. Поняття політичної нації. 2. Національна політика незалежної України. Закон України «Про громадянство».	[2.1] с.141-215; [3.5] с.143-166;
	2	Семінарське заняття	2	Держава як основний інститут політичної системи 1. Теорії походження держави. 2. Поняття та ознаки держави. 3. Типи держав.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.82-126;
4			18	Основні інститути політичної системи суспільства.	
	1	Лекція	4	Державна влада 1. Місце і роль парламенту в системі органів державної влади. 2. Поняття і місце виконавчої влади у системі органів державної влади. 3. Місцеве самоврядування. 4. Політичні партії.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.101-126;
	2	Групове заняття	2	Місцеве самоврядування 1. Суб'єкти територіальної організації публічної влади. 2. Система місцевого самоврядування. 3. Структура органів місцевого самоврядування.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.101-126;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	4	Розробка конспекту за заданою тематикою Моделі організації публічної влади на місцях 1. Ангლოსаксонська (англо-американська) система. 2. Романо-германська (континентально-європейська) система. 3. «Радянська» система.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.101-126;

		Самостійна робота	4	Партійні системи 1. Партійні системи. Типологія партійних систем. 2. Особливості формування багатопартійності в Україні.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.101-126;
	3	Семінарське заняття	2	Політичні партії та партійні системи 1. Поняття політичної партії та її сутність. 2. Класифікація політичних партій. 3. Поняття та основні ознаки партійної системи. 4. Поняття та типи виборчих систем.	[2.1] с.141-215; [3.5] с.101-126; [3.5] с.279-295;
5			10	Світовий політичний процес та сучасні суспільно-політичні течії.	
	1	Лекція	4	Політичні процеси. 1. Поняття та динаміка розвитку політичних процесів. 2. Типологія політичних процесів. 3. Структурна композиція та форми перебігу політичного процесу.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.359-389; [3.5] с.475-480;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	2	Розробка конспекту за заданою тематикою Формування та розвиток суспільно-політичних течій. 1. Соціалізм і комунізм як політичні течії. 2. Доктрини фашизму та неофашизму. 3. Ідейно-теоретичні засади сучасних клерикальних концепцій.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.359-389; [3.5] с.475-480;
		Самостійна робота	2	Сучасні політичні відносини 1. Легітимність влади. 2. Типи легітимності влади. 3. Основні форми політичних відносин.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.359-389; [3.5] с.475-480;
	2	Семінарське заняття	2	Суспільно-політичні течії сучасності 1. Лібералізм і неолібералізм. 2. Консерватизм і неоконсерватизм.	[2.1] с. 215-311;
6			10	Етнонаціональне питання у політології.	
	1	Лекція	4	Світова політика як система міжнародних відносин 1. Основні проблеми геополітики. 2. Сутність та зміст міжнародних відносин.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.475-508
		Самостійна робота	2	Міжнародна політика 1. Теорія зовнішньої політики. Основні типи міжнародних політичних систем і організацій. 2. Міжнародні організації та їх роль у розв'язанні конфліктних і кризових ситуацій. 3. Глобальні проблеми і політика глобалістики.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.475-508

		Індивідуальна робота (конспект з теми)	2	Розробка конспекту за заданою тематикою Міжнародні організації та Україна 1. Характеристика і завдання міжнародних організацій. 2. Універсальні та регіональні міжнародні організації. 3. Спеціальні міжнародні організації. 4. Структура та завдання ООН, ЄС, НАТО, ОБСЄ.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.475-508;
	2	Семінарське заняття	2	Міжнародні відносини та міжнародна політика держави 1. Міжнародна політика держави. 2. Зовнішня політика держави: її зміст, форми та принципи. 3. Міжнародні організації та Україна.	[2.1] с. 215-311; [3.5] с.475-508;
7			10	Актуальні проблеми воєнної політології.	
	1	Лекція	4	Проблема війни та миру, національної безпеки у воєнній політології 1. Війна та політика: сутність і взаємозв'язок. 2. Національна безпека: сутність, зміст і засоби забезпечення. 3. Нові форми збройних конфліктів в сучасному світі.	[2.1] с. 334-394; [3.6] с.9-340;
		Індивідуальна робота (конспект з теми)	2	Розробка конспекту за заданою тематикою Проблеми воєнної політології сьогодення 1. Армія і політична влада. 2. Військова організація держави.	[2.1] с. 334-394; [3.6] с.9-340;
		Самостійна робота	2	Воєнна політологія 1. Національна політика України: проблеми та шляхи розвитку. 2. Геополітичне становище України.	[2.1] с. 334-394; [3.6] с.9-340;
	3	Семінарське заняття <i>Модульний контроль</i>	2	Сучасні форми збройних конфліктів 1. Поняття та сутність гібридної війни. 2. Асиметричні конфлікти. 3. Неконвенційні війни. Модульний контроль	[2.1] с. 334-394; [3.6] с.9-340;
Диференційований залік			4		
Разом за 7 семестр			90		
Разом за 4 курс			90		
Усього за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1 Нормативно-правові акти

1.1 Конституція України. - К. 2014.

1.2 Закон України «Про Державну прикордонну службу України». – К., 2003.

1.3 Закон України «Про державний кордон України». / 4.XI. 1991.

1.4 Закон України «Про основи національної безпеки України». – К., 2003.

2 Базова

2.1 Політологія: навчальний посібник / Діденко О. В., Бунєєв Т. В. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, 2011. – 396 с.

2.2 Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2010. – 576 с.

2.3 Основи економічної теорії: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х.: Право, 2010. – 448 с.

3 Допоміжна

3.1 Піча В. М., Хома Н. М. Політологія. Навчальний посібник. – Київ- Львів, 2009. – 344 с.

3.2 Гелей С., Рутар С., Політології: Навчальний посібник. – К: Знання. 2007. – 309 с.

3.3 Навчально-методичне забезпечення з дисципліни «Політологія»: – Хмельницький, Видавництво НАДПСУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 41 с.

3.4 Політологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – К.: «Академія», 2008. – 368 с.

3.5 Політологія: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М. І. Панов (керівн. авт. кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре» , 2006. – 520 с.

3.6 Актуальні проблеми воєнної політології. / Під. ред. В. М. Смолянюка. – Вінниця, Нова книга. - 2002. – 340 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

- 1.1. <http://radnuk.info/pidrychnuku/logika/499-logica/10419-2004-.html>
- 1.2. <http://readbookz.com/books/184.html>
- 1.3. http://thinbook.org/book_section/23-logika.html
- 1.4. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент)

представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний

МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький